Diogelu Gwent
Gwent Safeguarding

Briff 7 munud

Adolygiad Ymarfer Plant Estynedig

Cefndir

1 Comisiynwyd adolygiad Ymarfer Plant gan Gadeirydd Bwrdd Diogelu Plant De-ddwyrain Cymru, ar argymhelliad y Cyd-grŵp Adolygu Achosion. Roedd hyn yn unol â 'Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014: Gweithio Gyda'n Gilydd i Ddiogelu Pobl Cyfrol 2 – Adolygiadau Ymarfer Plant', yn dilyn marwolaeth merch 17 oed drwy grogi ym mis Hydref 2021.

Ganwyd Plentyn L yn Latfia, ac roedd yn byw gyda'i mam-gu ar ochr ei mam gan fod ei mam wedi symud i Fryste. Yn 9 oed, aeth Plentyn L a'i mam-gu yno hefyd. Yn 2014, roedd y teulu'n hysbys i'r Gwasanaethau Plant oherwydd pryderon ynghylch ymddygiad rhywiol, cam-drin domestig, adroddiadau am gyflawni trais tuag at Blentyn L gan ei mam a'i llystad, yn ogystal â hunan-niwed ac ymgais posibl o hunanladdiad. Yn 2015, tynnwyd Plentyn L i ffwrdd o ofal ei mam a'i llystad gan yr heddlu trwy Orchymyn Gofal Interim. Ym mis Mawrth 2016, aeth yn ôl i gartref y teulu.

Cyd-destun

2 Symudodd y teulu i dde Cymru lle cafwyd atgyfeiriadau a chyswllt â nifer o asiantaethau oherwydd y berthynas rhwng Plentyn L a'i theulu. Yn 2019 yn 14 oed, symudodd Plentyn L allan o gartref y teulu ac aeth i fyw gyda dyn 18 oed a'i fam; cefnogwyd y trefniant hwn gan fam Plentyn L. Mynegodd mam-gu Plentyn L a gwasanaethau Addysg bryderon am y berthynas â'r gŵr hŷn. Dylid bod wedi cynnal Trafodaeth Strategaeth amlasiantaeth ond nid oes cofnod bod hyn wedi cael ei hystyried. Daeth y Gwasanaethau i Blant i'r casgliad nad oedd unrhyw dystiolaeth o gam-drin neu gamfanteisio. O ganlyniad, parhaodd Plentyn L i fyw gyda'i phartner a'i fam.

Yn 2021, yn 16 oed, ymgyflwynodd Plentyn L fel person digartref wedi i'w pherthynas fethu. Ar adeg ei marwolaeth, roedd Plentyn L yn byw mewn llety dros dro â chymorth a ddarparwyd gan yr Awdurdod Lleol. Daeth staff y llety dros dro o hyd i Blentyn L yn crogi ac wedi marw yn ei hystafell ym mis Hydref 2021 yn ystod gwiriadau lles boreol.

Dysgu

3 **Cyfleoedd a fethwyd:** Yn ystod y ddwy flynedd cyn marwolaeth Plentyn L, methwyd cyfleoedd i gyflwyno Hysbysiadau Diogelu Cyhoeddus (PPN) a Dyletswyddau i Adrodd (DTR). Nodwyd sawl pryder ar ffeil preswylydd Plentyn L yn ei llety yn gysylltiedig â ffactorau risg yn ymwneud â **Chamfantesio'n Rhywiol ar Blant.** Ymddengys nad ystyriwyd arwyddion rhybudd o gamfanteisio posibl.

Methu gwybodaeth diogelu a rhannu trawsffiniol: Nid yw'n glir pa gamau a gymerwyd gan y Gwasanaethau i Blant i gael gwybodaeth oddi wrth dîm Gwasanaethau i Blant yr Awdurdod Lleol blaenorol fel rhan o asesiadau Plentyn L. Gan nad aseswyd erioed bod angen ymyrraeth barhaus ar Blentyn L, ymddengys nad oedd unrhyw un wedi gofyn am neu ddilyn i fyny ar y ceisiadau cychwynnol am wybodaeth. Pe buasai'r wybodaeth hon yn hysbys yn gynt, efallai y byddai ymyrraeth wedi digwydd.

Dysgu

4 **Llais y plentyn:** Ar adegau, cafodd Plentyn L ei thrin fel oedolyn a allai wneud penderfyniadau heb gymorth, ac ar adegau eraill, fe'i hystyriwyd yn blentyn oedd angen i'w mam wneud penderfyniadau ar ei rhan. Nid oes llawer o dystiolaeth bod ei llais wedi'i ystyried yn yr asesiadau a gwblhawyd.

Ansawdd yr asesiadau diogelu: Cwblhawyd dau asesiad yn ystod y cyfnod adolygu. Oherwydd y pandemig COVID-19, cwblhawyd asesiadau dros y ffôn. Teimlwyd nad oedd yr asesiad cyntaf wedi rhoi ystyriaeth lawn i'r ffactorau risg ehangach oedd yn gysylltiedig â Phlentyn L. Yn ystod yr ail asesiad, nid oedd unrhyw dystiolaeth i ddangos bod Dyfarniad Southwark wedi'i gymhwyso i'r asesiad. Petai'r Dyfarniad wedi'i gymhwyso, gallai fod wedi sicrhau bod Plentyn L yn cael amddiffyniadau ehangach a hawliau ar ôl gadael y gwasanaethau gofal. Ar y ddau achlysur, ni ystyriwyd diogelwch Plentyn L o dan y Gweithdrefnau Diogelu.

Argymhellion

5

1. Darparwr y llety â chymorth i sicrhau bod cynllun hyfforddiant a datblygu diogelu ar waith.
2. Rhaid i bob asiantaeth atgoffa staff o bwysigrwydd cydnabod oedran y plentyn wrth ystyried y pryderon a gyflwynir, profiad bywyd y plentyn a'r camau gweithredu gofynnol yn unol â Gweithdrefnau Diogelu Cymru Gyfan.
3. Yr holl asiantaethau i adolygu offer cofnodi mewnol er mwyn sicrhau y caiff llais y plentyn ei hyrwyddo a'i nodi.

4/5. Rhaid i Ymarferwyr Gwasanaethau i Blant sicrhau bod plant yn cael eu gweld (a'u gweld ar eu pen eu hunain os yn briodol) fel rhan o asesiad. Os yw rhieni'n gwrthod neu'n herio'r angen i blentyn gael ei weld (a'i weld ar ei ben ei hun os yw'n briodol), rhaid uwchgyfeirio hyn a'i gofnodi.

6. Dylai'r Bwrdd Diogelu ystyried datblygu canllawiau ymarfer ar sail profiad byw y plentyn er mwyn cynorthwyo treiddgarwch ymarferwyr i sicrhau y caiff llais y plentyn ei glywed yn weithredol ac i hyrwyddo gweithredu effeithiol i ddiogelu plant a phobl ifanc.

6

7. Gwasanaethau Plant a'r Adran Dai i sicrhau bod y staff perthnasol yn ymwybodol o Ddyfarniad Southwark. Efallai bydd angen i asiantaethau adolygu eu hoffer asesu er mwyn sicrhau eu bod yn canolbwyntio ar y plentyn, yn hyrwyddo llais y plentyn ac yn cofnodi bod gan y plentyn y gallu i roi cydsyniad gwybodus.

8. Y Bwrdd Diogelu i ofyn i Fforwm Gadael Gofal Cymru Gyfan ystyried datblygu deunyddiau (fideos/podlediadau) a grëir gan bobl ifanc â phrofiad o ofal y gellir eu defnyddio i gynorthwyo pobl 16/17 oed i ddeall Dyfarniad Southwark.

9. Yr holl asiantaethau i sicrhau bod ganddynt weithdrefnau ar waith i gasglu gwybodaeth hanesyddol o meysydd eraill a bod polisïau uwchgyfeirio eglur ar waith os na ddarperir yr wybodaeth hon o fewn amser rhesymol.

10. Pe digwyddai pandemig arall, rhaid i'r asiantaethau fod â chynlluniau wrth gefn eglur er mwyn sicrhau bod plant a phobl ifanc yn cael eu gweld wyneb yn wyneb.

Ymarfer Cadarnhaol – allwn ni roi hyn cyn dysgu?

7 Cyflwynodd lleoliadau **addysg** sawl atgyfeiriad i'r Gwasanaethau Plant a chawsant gysylltiad rheolaidd â Phlentyn L trwy gydol COVID-19, gan gynnig cymorth i Blentyn L gyda thasgau academaidd.

Ers marwolaeth Plentyn L, mae **Heddlu Gwent** wedi cynnwys hyfforddiant yn seiliedig ar Brofiadau Niweidiol yn ystod Plentyndod (ACE) a thrawma i'w gweithlu.

Ers marwolaeth Plentyn L, mae'r **Bwrdd Iechyd** wedi cadarnhau ei fod wedi rhoi proses ar gyfer cyflwyno atgyfeiriadau diogelu ar waith, sy'n sicrhau bod atgyfeiriadau diogelu yn cael eu hanfon ar y diwrnod caiff y pryder neu fater diogelu ei godi.

Mae **Llety â Chymorth** yn adolygu'r cynllun hyfforddiant diogelu ar hyn o bryd er mwyn sicrhau y caiff yr holl staff hyfforddiant Profiadau Niweidiol yn ystod Plentyndod, hyfforddiant Camfanteisio Rhywiol ar Blant a hyfforddiant cam-drin domestig.